

Complexnummer: 522746

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Zwaluwenberg

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

522747, 522748, 522856

Woonplaats

Hilversum

Gemeente

Hilversum

Provincie

Noord-Holland

Hoofdadres van hoofdobject

Utrechtseweg 225, 1213 TR Hilversum

Complexomschrijving

Inleiding

COMPLEX 'De Zwaluwenberg', bestaande uit een VILLA, een voormalige CONCIERGEWONING en een TUIN. Het complex is gelegen aan de oostzijde van de Utrechtseweg op een heuvel, genaamd de Zwaluwenberg. De villa is ver van de weg af gelegen en noord-zuid georiënteerd. Een oprijlaan, aan de straatzijde geflankeerd door bakstenen pijlers, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol en de uitgehouwen naam 'Zwaluwenberg', leidt tot de hoofdingang in de noordgevel van de villa. De voormalige conciërgewoning staat aan de Utrechtseweg, ten noorden van de oprijlaan en is schuin ten opzichte van de weg gesitueerd. De tuin strekt zich uit aan de oost- zuid- en westzijde van de villa met een détail aan de noordzijde, tegenover de hoofdingang, omgeven door een grasveld, temidden van rijke bebossing. Aan de zuidoost- en zuidzijde loopt de heuvel steil af. De villa werd in 1914-1916 gebouwd in de Engelse landhuisstijl naar het ontwerp van F. Kuipers in opdracht van Jhr. de Pesters. De voormalige conciërgewoning werd waarschijnlijk eveneens in 1914 door F. Kuipers ontworpen in de Engelse landhuisstijl. De tuin werd ontworpen in de decoratieve tuinstijl door B.C. van den Steenhoven.

Omschrijving

Het complex 'De Zwaluwenberg' bestaat uit drie afzonderlijk te beschermen complexonderdelen: een villa, een voormalige conciërgewoning en een tuin.

De villa, opgetrokken op rechthoekige plattegrond met risalerende topgevels aan de noord- en zuidzijde en aanbouw

aan de westzijde, heeft een kelder, begane grond, verdieping en zolderverdieping onder afgeknot schilddak met de noklijn oost-west gericht met haaks daarop geplaatst zadeldak aan de oostzijde en aangekapte zadeldaken die de topgevels afsluiten. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen met veelvuldig gebruik van natuursteen, onder meer rond de gevelopeningen en de traptreden. De dakvlakken zijn gedekt met rode leien. De geprofileerde houten gootlijst rust op hoekige consoles. De enorme geprofileerde schoorstenen, in rode baksteen opgetrokken, bevinden zich aan de noord-, oost-, zuid- en westzijde. De vensters bevatten glas-in-loodramen.

De voormalige conciërgewoning, opgetrokken op een L-vormige plattegrond met aanbouw ter hoogte van een bouwlaag aan de zuidoostzijde, bestaande uit twee bouwlagen en een zolderverdieping onder mansardedak bedekt met zwarte leien. De gevels zijn wit gepleisterd, de gevelopeningen worden omlijst door natuursteen.

De in decoratieve tuinstijl aangelegde tuin bevat onder meer een geometrisch padenstelsel, grasvelden, zichtassen naar het midden van de achtergevel en naar de velden aan de zuidzijde van de heuvel, geometrische patronen, een kruidentuin aan de zuidwestzijde, een verdiept aangelegd gedeelte aan de oostzijde en in rode baksteen uitgevoerde architectonische elementen zoals terrassen, banken, paviljoens en een duiventil.

Waardering

Het complex 'De Zwaluwenberg' is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een villa en voormalige conciërgewoning in Engelse landhuisstijl naar het ontwerp van F. Kuipers met een decoratieve tuin, gebouwd en aangelegd te midden van bebossing in het eerste kwart van de twintigste eeuw op een heuvel, de 'Zwaluwenberg'.

Monumentnummer*: 522747

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82645/8

Complexnummer

522746

Complexnaam

De Zwaluwenberg

*Woonplaats**

Hilversum

*Gemeente**

Hilversum

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Utrechtseweg

*Nr**

225

*Toev.**

*Postcode**

1213 TR

*Woonplaats**

Hilversum

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hilversum

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1997

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

VILLA, behorende tot het complex 'De Zwaluwenberg', gelegen op een heuvel, genaamd de 'Zwaluwenberg'. De villa is ver van de weg af gelegen en noord-zuid georiënteerd. Een oprijlaan, aan de straatzijde geflankeerd door bakstenen pilasters, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol en de uitgehouwen naam 'Zwaluwenberg', leidt tot de hoofdingang in de noordgevel van de villa. De villa werd in de periode 1914-1916 gebouwd in de Engelse landhuisstijl naar het ontwerp van F. Kuipers in opdracht van Jhr. de Pesters.

Omschrijving

Villa, opgetrokken op rechthoekige plattegrond met risalerende topgevels aan de noord- en zuidzijde en aanbouw aan de westzijde, bestaande uit een kelder, begane grond, verdieping en zolderverdieping onder afgeknot schilddak met de noklijn oost-west gericht met haaks daarop geplaatst zadeldak aan de oostzijde en aangekapte zadeldaken die de topgevels afsluiten. De gevels zijn opgetrokken in rode baksteen met veelvuldig gebruik van natuursteen, onder meer rond de gevelopeningen, de kozijnen, de gevelstenen en de traptreden. De dakvlakken zijn bedekt met rode leien. De geprofileerde houten gootlijst rust op hoekige consoles. De toogvormige dakkapellen bevatten drie ramen. De bovendorpel van het middelste raam van het venster bovenin de topgevels is toogvormig.

De enorme geprofileerde schoorstenen, in rode baksteen opgetrokken, bevinden zich aan de noord-, oost-, zuid- en westzijde. De vensters bevatten glas-in-loodramen. De zinken gootlijsten van de 'bay windows' bevatten rozen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De voorgevel (N) is zes vensterassen breed en bevat in het midden van de eerste vijf assen de hoofdingang in een risalerende topgevel. De topgevels links en rechts komen verder naar voren. De toogvormige houten toegangsdeur bevindt zich in een natuurstenen portiek, bereikbaar via twee natuurstenen treden. Het toogvormige bovengedeelte komt naar voren met geprofileerde rand. De gevelstenen daarboven bevatten een tulp (links) en een roos (rechts). Op de verdieping zijn twee kruisvensters geplaatst. De top van de gevel is naar achteren geplaatst zodat een balkon ontstaat, omgeven door een ijzeren balustrade met stijlen en patronen en bereikbaar via een deur, aan weerszijden geflankeerd door een venster. In de westgevel van de middenrisaliet is een gevelsteen aangebracht met de tekst: "deze steen/is gelegd op den/8en juli 1916 door/Jhr C.A. de Pesters/geboren te Zeist/7 maart 1915". De topgevel links bevat een bay window ter breedte van twee kruisvensters over twee bouwlagen. De topgevel rechts bevat de tiendelige vensters in het gevelvlak. In de tweede terugliggende as bevindt zich op de begane grond een gevelopening met drie kruisvensters, op de verdieping twee zesdelige vensters, in het dakvlak een dakkapel. In de vierde terugliggende as bevindt zich een koekoek met vijf kruisvensters. Het trappenhuis wordt verlicht door drie lange zesdelige vensters. In het dakvlak is een dakkapel geplaatst. De zesde terugliggende as rechts onderscheidt zich door een eenvoudige gootlijst en bevat enkele vensteropeningen.

De linker zijgevel (O) bevat een rechts uit het midden geplaatste topgevel met bay window ter breedte van een kruisvenster over twee bouwlagen. Op de begane grond zijn de openslaande deuren bereikbaar via drie bakstenen treden vanaf het terras. Rechts zijn op de begane grond openslaande deuren, op de verdieping een tweedelig venster geplaatst en links op de begane grond een zesdelig venster, op de verdieping een kruisvenster.

De rechter zijgevel (W) bevat de aanbouw die uit verschillende volumes ter hoogte van een bouwlaag onder kap bestaat. Kozijnen en vensters zijn hier ook in hout uitgevoerd. Via een tweevleugelige houten poort in de bakstenen muur aan de westzijde wordt toegang verleend tot het open gedeelte tussen de volumes. Aan de linkerzijde zijn twee erkers gebouwd en wordt de kelderruimte verlicht. Een bakstenen trap aan de westzijde leidt links naar een deur in de achterste erker, rechts tot een portiek, bereikbaar via houten deuren en waarboven het overstekende dak rust op geprofileerde houten pilasters.

De achtergevel (Z) bevat zes vensterassen. De linker as onderscheidt zich door een eenvoudige gootlijst en bevat een koekoek, een dubbel kruisvenster op de begane grond en de verdieping en een dakkapel in het dakvlak. De overgang wordt geaccentueerd door een enorme risalerende schoorsteen waarin vensteropeningen zijn aangebracht. Links uit het midden van de vijf overige assen is een vijfhoekige bay window geplaatst ter hoogte van twee bouwlagen, waarvan het gedeelte ter hoogte van de verdiepingsscheiding is ingedeeld in blokmotief door bakstenen en natuurstenen blokken. De risalerende topgevels bevatten eveneens bay windows ter breedte van twee kruisvensters over twee bouwlagen. In de oostgevel van de linker topgevel bevindt zich een deur, toegang gevend tot het terras. In de derde terugliggende as is zowel op de begane grond als op de verdieping een dubbel kruisvenster geplaatst. In de vijfde terugliggende bredere as bevindt zich in de hoek een kleine aanbouw ter hoogte van een bouwlaag waarvan het dak dienst doet als balkon, bereikbaar via een deur in de westgevel van de rechter topgevel. Naast het venster op de begane grond is een deur geplaatst in natuurstenen toogvormige omlijsting en bereikbaar via twee natuurstenen treden. Op de verdieping bevindt zich een dubbel kruisvenster. In het dakvlak zijn drie dakkapellen geplaatst. In de zuidgevel van de aanbouw aan de westzijde bevinden zich een toegang tot de kelder, een koekoek en enkele vensteropeningen.

Het interieur bevat vele originele onderdelen, onder meer de hal met het trappenhuis, de representatieve ruimtes op de begane grond en de tegels in de kelderruimte. De hal wordt gekenmerkt door een plafond met geometrische motieven, een cassetten lambrizing en gecanneleerde zuilen met Korinthische kapitelen. De trapbalustrade bevat balusters in de vorm van zuiltjes met Ionische voluten. De voormalige schouw wordt afgesloten door een hoofdgestel en geflankeerd door getorste zuilen. De kamer aan de oostzijde wordt gekenmerkt door een fijn gedecoreerd plafond, houten kasten en schouwen, waarvan een omgeven wordt door nissen en kasten. De kamer aan de zuidzijde wordt gekenmerkt door een balkenplafond, een cassetten lambrizing, decoratieve houten verwarmingskasten, dorpels met in reliëf gesneden motieven, een kastenwand met decoratieve stijlen, schouwen waarvan een met een houten hoofdgestel op natuurstenen gehouwen zuilen met voluten kapitelen. De kamer aan de noordzijde wordt gekenmerkt door een houten kast met fijne gesneden detaillering. In de kelderruimte bevinden zich de oorspronkelijk toegepaste tegels, waaronder voorstellingen van een schip en van bloemen met vogels.

Waardering

De villa is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als historisch-ruimtelijk onderdeel van het complex 'De Zwaluwenberg' en als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een villa in de Engelse landhuisstijl naar het ontwerp van F. Kuipers, gebouwd in het eerste kwart van de twintigste eeuw op een heuvel, de 'Zwaluwenberg'.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 522748

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82645/25

Complexnummer

522746

Complexnaam

De Zwaluwenberg

Woonplaats*

Hilversum

Gemeente*

Hilversum

Provincie*

Noord-Holland

Straat*

Utrechtseweg

Nr*

221

Toev.*

Postcode*

1213 TR

Woonplaats*

Hilversum

Situering

Locatie

Utrechtseweg

217

1213 TR

Hilversum

Utrechtseweg

219

1213 TR

Hilversum

Kadastrale gemeente*

Hilversum

Sectie*

D

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

1699

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Voormalige CONGIERGEWONING, behorende tot het complex 'De Zwaluwenberg', gebouwd in de Engelse landhuisstijl in de periode 1914-1916 naar het ontwerp van F. Kuipers in opdracht van Jhr. de Pestere. De voormalige conciërgewoning staat aan de Utrechtseweg, ten noorden van de oprijlaan en is schuin ten opzichte van de weg gesitueerd.

Omschrijving

Voormalige CONGIERGEWONING, opgetrokken op een L-vormige plattegrond met aanbouw ter hoogte van een bouwlaag aan de zuidoostzijde, bestaande uit twee bouwlagen en een zolderverdieping onder mansardedak bedekt met rode leien. De risalerende topgevel aan de zuidoostzijde wordt afgesloten door een aangekapte mansardedak. Het overstekende dak rust op gesneden consoles. De dakkapellen worden segmentvormig afgesloten. De gevels zijn wit gepleisterd, de gevelopeningen worden omlijst door natuursteen. De oorspronkelijke vensters bevatten glas-inloodramen. Op de begane grond bevatten de vensters drie ramen, op de verdieping twee maal drie boven elkaar.

De symmetrische voorgevel (NW) bevat in het midden een topgevel met schouders die de daklijst doorbreekt. Op de begane grond en de verdieping zijn drie vensteropeningen geplaatst. Het middelste raam van het venster in de top

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

van de gevel wordt toogvormig afgesloten. In het dakvlak bevinden zich twee dakkapellen.

De linker zijgevel (NO) bevat geheel links een deur met dubbel bovenlicht. Op de begane grond en de verdieping bevinden zich twee vensteropeningen. In het dakvlak is een dakkapel geplaatst.

De rechter zijgevel (ZW) bevat op de begane grond en de verdieping twee vensteropeningen.

De achtergevel (ZO) bevat op de begane grond de aanbouw met houten vensters en deuren. Het dak van de aanbouw is bereikbaar via een deur met dubbel bovenlicht in het hoofdvolume, geflankeerd door een venster aan de linkerzijde. In het dakvlak zijn twee dakkapellen geplaatst. In de risalerende topgevel aan de rechterzijde zijn enkele kleine vensters aangebracht.

Waardering

De voormalige congiërgewoning is van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een congiërgewoning in de Engelse landhuisstijl naar het ontwerp van F. Kuipers en als historisch-ruimteijk onderdeel van het complex 'De Zwaluwenberg'.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Handel en kantoor

Functie

Woonhuis

Kantoorgebouw

Monumentnummer*: 522856

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 82848/121

Complexnummer

522746

Complexnaam

De Zwaluwenberg

*Woonplaats**

Hilversum

*Gemeente**

Hilversum

*Provincie**

Noord-Holland

*Straat**

Utrechtseweg

*Nr**

225

*Toev.**

*Postcode**

1213 TR

*Woonplaats**

Hilversum

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Hilversum

*Sectie**

D

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

1997

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

TUIN, ontworpen door B.C. van den Steenhoven in de jaren twintig, behorende tot het complex 'De Zwaluwenberg', bestaande uit een villa, een voormalige congiërgewoning, en een tuin. Het complex is gelegen aan de oostzijde van de Utrechtseweg op een heuvel, de Zwaluwenberg. Een oprijlaan met beuken, aan de straatzijde geflankeerd door bakstenen pilasters, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol en de uitgehouwen naam 'Zwaluwenberg', leidt tot de hoofdingang in de noordgevel van de villa. De tuin strekt zich uit aan de oost- zuid- en westzijde van de villa met een détail aan de noordzijde, tegenover de hoofdingang, omgeven door een grasveld, temidden van rijke bebossing. Aan de zuidoost- en zuidzijde loopt de heuvel steil af. De tuin werd ontworpen in de decoratieve tuinstijl. De architectonische elementen zijn uitgevoerd in rode baksteen.

Omschrijving

Twee bakstenen pilaren, bekroond door natuurstenen afdekstenen met bol, staan aan het einde van de oprijlaan in het verlengde van de westgevel en de oostgevel van het hoofdvolume van de villa. Tegenover de hoofdingang in de noordgevel van de villa bevindt zich, omgeven door gras temidden van bebossing, enkele treden die leiden tot circelvormige plateaus waartussen een bloembed is aangelegd. Muurtjes tussen pilaren omsluiten de noordzijde van de oprijlaan.

Aan de oostzijde bevindt zich een terras. Via trappen aan de linker- en rechterzijde wordt toegang verkregen tot een verdiept liggende tuin, omgeven door opengewerkte muren tussen pilaren met openingen aan de zuid- en oostzijde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

via welke met trappen toegang verkregen wordt tot het omringende bosland. De vier paden in geometrisch patroon, leidend naar de circelvormige middenvijver, liggen nog een niveau lager en zijn bereikbaar via trappen aan de noord-, oost en zuidzijde. Het terras leidt naar het terras voor de zuidgevel van de villa. In de zuidoosthoek is de opengewerkte terrasmuur halfcircelvormig tussen pilaren gemetseld zodat ruimte ontstaan is om een bank te plaatsen. In de zuidwesthoek is de halfcircelvormige muur dicht. De doorgaande opengewerkte muren voor de zuidgevel lopen totaan de trap in het midden die toegang geeft tot het tuingedeelte dat zich aan de zuidzijde uitstrekt.

Deze tuin bevat een zichtas naar het midden van de zuidgevel en naar de velden aan de zuidzijde van de heuvel. Paden lopen langs de muren aan de oost-, zuid- en westzijde om de tuin. Langs de paden zijn banken gesitueerd en paviljoens, aan de zuidwestzijde hoge pilaren. De bank in de zuidoosthoek bevat ruitvormige natuurstenen platen in de rugleuning met de jaartallen: 1914/1916. Een paviljoen bevindt zich in de middenas en bestaat uit pilaren op een opengewerkte plint, de andere aan de zuidoostzijde en is opgetrokken op een rechthoekige plattegrond onder schilddak met zeeg, bedekt met leien. De gevelopeningen worden omgeven door natuursteen. Op de bodem bevinden zich gele en groene geglazuurde plavuizen. Bij dit paviljoen is in de zuidwesthoek van de tuin een vierkant gedeelte ingericht met een kruisvormig padenstelsel met rondpoint, omgeven door geknippede heesters. De middenas van de tuin loopt door een rechthoekig geometrisch ingericht gedeelte, gekenmerkt door heesters en bloemvelden rond een rondpoint, naar een trapje dat toegang geeft tot een iets verdiept gelegen geometrisch ingericht rechthoekig gedeelte aan de zuidzijde. Trapjes bevinden zich aan alle zijden. In het midden bevindt zich een rechthoekige vijver met uitlopers naar ronde vijvers aan beide zijden en een sculptuur op hoge sokkel in het midden.

Aan de westzijde bevindt zich achter de openingen in de muur een kruidentuin, ingedeeld in vierkante bedden tussen de paden.

De duiventil bevindt zich tussen opgaand groen aan de noordoostzijde van de villa en is geheel in baksteen opgetrokken onder overstekend schilddak bedekt met leien en bekroond door een piron.

Waardering

De tuin is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een decoratieve tuin, aangelegd temidden van bebossing in het eerste kwart van de twintigste eeuw en als historisch-ruimtelijk onderdeel van het complex 'De Zwaluwenberg'.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuin